

Հայ բժիշկը

Բարեկամքս՝ Պ. Տիբ. Բազանեանին

Իրա՛ւ, գիտե՛ս ըսպանցել Մահը, խեղդել
Ոսկրներու, ջիղերու մեջ, զեհեղել
Գրլուխդ ամեն խօթ կուրծքի. —
(Յանդո՛ւզքն գործ՝ ուր կայ վրժանցն անհարկու
Խաբուած սիրոյ ըմբոստութեան դիպել ու՝
Ինչպէս խաբուած ռամկիկն :)

Գիտե՛ս համրել բաբախումները սրբիկն,
Կեանքին հայրերն՝ որոնց (եւրեւ կը քափին
Մեռած կրակներն այսերէ :
Հին սուրբի պէս, ի՛նչ, բարի ես եւ կարո՞ղ .
Ձերդ մանգաղուած կակալներու ինկած շող՝
Սիրքդ վերեւ՝ կ'համբուրէ :

Առդ եկո՛ւր, ո՛վ եղբայր, ծրնած՝ չը գիտեմ
Երկիր իջնուլ ո՛ր աստղին շէկ փրփրէին .
Եկո՛ւր, ըզնեզ, դողդազակն,
Պիտի ասնիմ Ասիան մ' (լուսի գեղեզման)
Ա՛լ աւելի խոր ցաւերով, ըրխո՛ւր՝ քան
Կես շիրմաբարձր ցեղին :

Հոն, հիւրէ հիւր զբոսում քալես պիտի դուն՝
Բանալով խուլ ողբի դրոները գաղփուն .
Վերականգնէ դուրս, եհնար
Թեւեր քեզի պիտի՝ երկրնան վերաբարձ,

Եւ պիտի՛ շողայ, մըրոս խորհրդը յանկարծ՝
Իբրեւ ոսկւոյ հանգ մ'ըլլար :

Ու առջեւդ հոն պիտի՛ տեսնես՝ մահախոս
Հանքերու գալարուող կոյս մ'հիւսնդոս,
Թաց խորհրու մեջ՝ զբժոյցն,
Դեմքեր վրէժի, բիբեր՝ սեղիկ վաւարան,
Որ փոխալակ արեգակին կը տեսնան
Հորդեմն իրենց գիւղերուն .

Սրբեր վիրոս, վիրոս լանջեր՝ լի արդար
Վերեմներով, սարսափներէ խղիւղաբարձ
Ճակասներ՝ ուր բեմաւերյն
Անարգ սուրերը կ'արձակեն բոց ու ան .
Հոն կը գրեմն, ըս կամփ, կեանք՝ վարդ ման. —
Ճակասագիր անկայուն . . .

Ջարդուած կողեր՝ որ կը դողդղան սուրհմներէն՝
Ինչպէս յովազ մ'իւր բայապանին խրքանէն .
Յուրքի, սովի մեջ՝ դեղին
Հիւծախս բոկեր, աղիքներ չոր ու ցաւած՝
Ուր անյազ քաղցը, երկողք մարմնախանձ,
Կը քաշէ մորթը ոսկրին :

... Ահա — ո՛վ վրեժ — եղբայրներուդ այս անվերջ
Քայալայունքն առջեւ, շրմար, սրբիդ մեջ
Խեղդած պատգամը, ընդվի՛զ, վե՛ս,
Շանքի նրման՝ որ կ'երկրնայ պոպապանին,
Գուցէ, գուցէ, ո՛վ եղբայր, դու, մոլեգին,
Նըստակի տեղ՝ սո՛ւրմ ուզես . . .

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

ՃԱՓՈՆԸ

(Շար.)

Քարեկիւանները ու Միլամոթները երեք
Տիւղի կը բաժնուին, որոնց անունները կ'անձ-
նաւորեն այդ կեդրոնացման գործին երեք մեծ
փուլերը : Բուն Քարեկեաններուն եւ զուտ
Միլամոթներուն օրով (այս վերջինները իրենց

օժանդակ ունենալով պալատապետ՝ Հոժմները)
միապետութիւնը աւատական էր եւ ընկերու-
թիւնը ամբողջովին դիւտոտական : Վաւուա-
նները եւ Աշխրակները քաջարձակ միապետու-
թեան վերահաստատութիւնը կը պատրաստեն .
իրենց օրով, աւատականութիւնը կը աւարա-
նայ, բարձրը կը նըրանան, արուեստները կը
զարգանան, բայց այդ Հարստութիւնները կը
խորտակուին այն ներքին պայքարներուն եւ
յեղափոխութեանց մէջ որ յառաջ կուգան ԺԶ.
դարուն : ԺԷ. դարուն, Պուրպոններն ու Թա-